נספח 1

בבית המשפט השלום ת.צ._____

<u>חיפה</u>

בעניין: **מורן בן דרור ת.ז. 021777610**
עו"י ב"כ עוה"ד גולן נפתלי
גולן נפתלי משרד עורכי דין
שדרות ארלוזורוב 25, ת.ד. 2354, עפולה 1828010
טל: 04-8391444 פקס: 153-48391444
דוא"ל: Office@Golann-Law.co.il

<u>התובע</u>

- נגד -

קפה זמאן בע"מ ח.פ. 515685378
סאג'ר מיקוד 2013000, ת.ד. 149
אצל רמי ליאן עוידה

<u>הנתבעת</u>

מהות התביעה: ייצוגית, צו עשה, השבה, פיצוי

<u>תובענה ייצוגית</u>

תובענה ייצוגית זו מוגשת על פי פרט מספר 1 לתוספת השניה לחוק התובענות הייצוגיות- "**תביעה נגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לענין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו**".

1. <u>הצדדים</u>

א. התובע הינו תושב ישראל, אשר רכש וצרך **קפה קלוי מתוצרת המשיבה** (להלן: "**המוצר**"), **המוצג ע"י המשיבה <u>כאיכותי ו/או משובח ו/או ייחודי</u>, וזאת בניגוד לאיסור שבסעיף 2.5.6 לתקן ישראלי רשמי 1103** (להלן: "**תקן הקפה**"). זאת מתוך אמונה כי המדובר **<u>בקפה העולה באיכותו על מוצרי קפה מתחרים</u>**, לאור הבטחות הנתבעת אשר מובאות בפרסומיה ועל אריזתו.

ב. הנתבעת הינה חברה בעירבון מוגבל שהתאגדה בישראל. מוצריה מופצים ללקוחות הקצה בפריסה ארצית, בין היתר באמצעות סניפי רשת המזון "קינגסטור", מרכול הענק "שוק פייסל הגדול" בנהריה ועוד.

2. <u>מבוא</u>

א. ישראל נמצאת בין 10 המדינות המובילות בעולם בצריכת קפה לנפש. כ-78% מכלל האוכלוסייה בישראל שותה קפה, כאשר הישראלי הממוצע שותה 3.5 כוסות ביום. היקפו הכללי של שוק הקפה בישראל נמדד ב-650 מליון ש"ח בשנה, מתוכו מכירות הקפה הנמס נאמדות ב-350 מיליון ש"ח, ומכירות הקפה השחור נאמדות ב-300 מליון ש"ח[1]. מבחינת כמויות נאמד שוק הקפה בארץ ב-8100-7900 טון בשנה ונמצא בגידול מתמיד[2].

ב. שחקנים בענף הקפה, תובעים מן הסתם דריסת רגל גדולה כל הניתן בשוק זה, ונלחמים על כיסו של הצרכן בתחרות מסחרית עזה.

ג. בניסיון ליצור לעצמה יתרון יש מאין על מנת "**לצוד את עיני הצרכן**", בחרה הנתבעת בדרך הקלה, ע"י הצגת והדגשת תוארי איכות שאסור כלל לכתוב על אריזת המוצר, באופן המהווה "יתרון אסור" בתחרות.

ד. כפי שיפורט להלן, הנתבעת מייבאת ומשווקת ללקוחותיה מוצר קפה **אשר נושא מצגי איכות בניגוד לאיסור שבסעיף 2.5.6 לתקן ישראלי רשמי 1103**, עת היא מציגה לצרכנים מצגי איכות ביחס למוצר שלה, למרות איסור מפורש לעשות כן.

ה. כתוצאה מכך, הנתבעת מפירה את הוראות הדין באופן המקים לתובע עילת תביעה כפי שיפורט בהמשך.

3 <u>כללי</u>

א. התובע הינו בעל מודעות צרכנית גבוהה, המקפיד לרכוש ולצרוך מוצרים איכותיים, מתוך אמונה כי מוצרי מזון איכותיים תורמים לשמירה על אורח חיים בריא.

---

[1] https://www.ubank.co.il/essay/63462/%F0%E9%FA%E5%E7-%F9%E5%F7-%EE%E5%F6%F8%E9-%E4%F7%F4%E4-%E1%E9%F9%F8%E0%EC-%E1%E4%FA%EE%F7%E3%E5%FA-%E7%E1%F8%FA-%F2%EC%E9%FA.html

[2] https://mamlitson.wordpress.com/2015/05/12/%D7%A9%D7%95%D7%A7-%D7%94%D7%A7%D7%A4%D7%94-%D7%91%D7%99%D7%A9%D7%A8%D7%90%D7%9C-/%D7%A0%D7%99%D7%AA%D7%95%D7%97-%D7%A9%D7%95%D7%A7

ב. התובע רכש וצרך ממוצר הקפה של הנתבעת, לאור הבטחותיה לפיהן המדובר במוצר ב- **"איכות גבוהה" ו- "משובח":**

דוגמה להבטחות איכות על האריזה:

בחזית האריזה מתנוסס כיתוב באותיות מובלטות בצבע זהב לפיו המדובר בקפה **"משובח"**:

בנוסף, בגב האריזה נכתבו דברי האדרה ושבח על ה**"זנים המיוחדים"** המרכיבים את התערובת, אשר **"נבחרו בקפידה"** והינם **"באיכות גבוהה"** העוברים קליה **"בקפידה"** ועל ידי **"מקצוענים בתחום"**:

התובע רכש את המוצר של הנתבעת לאור ההבטחות הנ"ל לאיכות, ולאור מצגי האיכות קיימים גם בפרסומיים רבים של הנתבעת בדף הפייסבוק שבניהולה. להלן שתי דוגמאות מיני רבות:

הסיפור שלנו-

"בכל לגימה של קפה זמאן, תוכלו לטעום טעמים חדשים של מסורת דרוזית עתיקה. קפה קולמביאני **עשיר**, השופע בארומה **בלתי נשכחת**. בתהליך מיון וסינון **מוקפד**, אנו בודקים את הפולים אחד אחד - מה שמאפשר לנו לטחון עבורכם את הקפה הדרוזי **האיכותי והטעים ביותר**."[3]

מצ"ב תמונות המצגים על אריזות המוצר ותמונות מדף הפייסבוק, **מסומנות כנספח א'-ב' בהתאמה**.

ג. בעת שצרך התובע ממוצר מתחרה של חברת "עלית", חש כי איכותו דווקא איננה נופלת ממוצר הנתבעת, אשר הוצג כ"איכותי" ו"משובח", ואף חש כי איכות הקפה המתחרה עולה על מוצר הנתבעת.

ד. התובע ניסה להשוות את המוצר למוצרים אחרים, וגילה כי **במוצרים מתחרים אין כל ציון בדבר איכות, ייחודיות וכדומה, ומכאן התעורר אצלו החשד כי ככל הנראה אין בכלל אמות מידה המגדירות רמות שונות של איכויות קפה**.

מצ"ב תמונת "קפה טורקי" עלית, **מסומנת כנספח ג'**.

[3] https://www.facebook.com/pg/zamancoffee/about/?ref=page_internal

ה. לאחר התייעצות התובע עם בא כוחו, הובא לידיעתו כי חשדו מוצדק, וכי אף בהתאם לסעיף 107.6 לתקן ישראלי רשמי 1103, **חל איסור מוחלט** לכתוב תיאורי איכות או ייחודיות על המוצר, ולכן לא במקרה שחקנים אחרים בענף נמנעים מהבטחת איכויות למוצריהם:

2.5.6. אין לסמן כינוי המתאר את איכות המוצר.

ו. במעשיה, הנתבעת מנעה מהצרכנים את האפשרות הבסיסית לבצע **קניה מושכלת תוך השוואת איכויות המוצר ביחס למחירו (value for money), וקבלת גילוי נאות באשר לאיכויותיו האמיתיות של המוצר.** הנתבעת מודעת לכך שאין לצרכן כל יכולת לאמוד את מכונות ההבטחות לאיכות, ולכן מספקת לו מידע שאיננו אלא מידע שנועד להעלות את היקפי מכירות המוצר.

בכך הנתבעת עברה גם על איסור ההטעיה, הקבוע בסעיף 3.3 לתקן ישראלי רשמי 1145 "סימון מזון ארוז מראש":

3.3. כל סימון יהיה נכון, לא מטעה וניתן לחוכחה.

יצוין כי תקן הקפה קובע בסעיף 2.5 כי הסימון יבוצע לפי הוראות תקן 1145 (שאף הוא חופר למרבה הצער).

ז. אז הבין התובע כי הוטעה כאשר המוצר הוצג לו כבעל איכות גבוהה, באופן שהשפיע על החלטתו הצרכנית והכשיל אותו מלבצע קניה חכמה המתאימה לצרכיו. יודגש כי אילולא מצגי האיכות, לא היה התובע רוכש אותו.

ח. כאמור, מתחרי הנתבעת, מסמנים את מוצריהם בהתאם לתקן, ולא מבטיחים תכונות איכות כלשהן, ולכן הנתבעת משחקת שלא לפי "כללי המשחק" ופוגעת בתחרות ההוגנת על כיסו של הצרכן, עת היא מבטיחה הבטחות אסורות הגורמות לצרכן להעדיף את מוצרן על פני מוצר אחר שאיכותו איננה פחותה ממוצרה.

ט. למן היום בו גילה התובע את ההטעיה של הנתבעת, אבדה אמונתו בה לחלוטין, והוא חש תחושות כעס, עילבון ותסכול.

י. הנתבעת מודעת לכך שיהיה לה קשה להגדיל את היקפי המכירות של מוצר זה במחירו הנוכחי ללא ההבטחות האסורות, וכי הסרת ההבטחות האסורות עשויות להביא עליה הפסד כספי.

יא. הפער שבין איכות המוצר בפועל ובין האיכות לה ציפו הצרכנים, מהווה הפסד עבור התובע והצרכנים. לענין זה, מופנה בית המשפט הנכבד לקביעות בית המשפט המחוזי בתל אביב, במסגרת ת.א. 2474/02 **רותם תומר נגד מת"ב בע"מ** מיום 20.3.2007 (פורסם בנבו).

יב. אילו ידע התובע ואילו ידעו הצרכנים אודות רמתו הרגילה של המוצר, כלל לא היו רוכשים אותו מלכתחילה, במיוחד לאור כך שישנם מוצרים מתחרים בעלות נמוכה יותר שנתגלה כי איכותם אינה נופלת מאיכות מוצר הנתבעת.

יג. התובע יטען כי נזקו הממוני יעמוד על גובה מחיר המוצר דהיינו 5 ₪. זאת היות והתובע והצרכנים רכשו וצרכו מוצר, כשהם האמינו כי תכונותיו שונות מהתכונות שלבסוף נתגלו ככאלו שאינן עונות על הציפיות, והינם זכאים להשבה ולביטול חוזה.

לתובע נגרם גם נזק שמוגדר כנזק שאינו ממוני, עקב אובדן טוטאלי של אמונתו בנתבעת, ועוגמת נפש רבה עקב הטעייתו, ששללה מהתובע את האפשרות הכה בסיסית להשוואת טיב ומחיר המוצר למוצרים אשר מיוצרים ומשווקים ע"י המתחרים, ואשר איכותם התגלתה בדיעבד כאותה איכות. בכך גרמו הנתבעת לכעס, תסכול, אובדן אמונה, חוסר נוחות ופגיעה באוטונומיית התובע, אשר תוערך ב- 45 ₪ (50 ₪ בסך הכל).

יד. יחס בלתי אחראי ובלתי הוגן זה כלפי הצרכנים ראוי לביקורת ולגינוי, תוך חיוב הנתבעת לפצות את כלל ציבור לקוחותיה על נזקיהם הממוניים והבלתי ממוניים, הנוגעים הן להשבה והן לפיצוי.

טו. התנהלות הנתבעת, מקימה עילת תביעה חוזית, עשיית עושר ולא במשפט, הטעיה והפרת חובה חקוקה באופן שפוגעת במעמדו הבסיסי של הצרכן, בכבודו ובאוטונומיה שלו. יצוין כי התובע השליך לפח את יתר תכולת המוצר מתוך אובדן אמונה בנתבעת.

טז. **בפס"ד שניתן בת.א. (מחוזי ת"א) 2537/06 בש"א 24655/06 פרחן נגד מולטילוק בע"מ** (מיום 9.2.09 פורסם בנבו) נקבע כי אין צורך להוכיח הטעיה בפועל של כל אחד מהצרכנים, ודי בהוכחת עצם קיומה של הטעיה בפרסום, שבענייננו לבטח נעשתה ונעשית גם כיום:

> **"לכן, לצורך הוכחת הטעיה של חברי הקבוצה, כמו גם לצורך קבלת סעד הצהרתי וצו מניעה האוסר את המשך ההטעיה, אין צורך להוכיח הטעיה בפועל של כל אחד מהם. הוכחת עצם קיומה של הטעיה נעשית על פי בחינת החומר הפרסומי של הנתבעת. סעיף 20(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע את הכלל הבסיסי, לפיו הוראות בית המשפט בעניין**

דרך קבלת הסעד יינתנו באופן שלא יהיה בו "כדי להכביד במידה העולה על הנדרש על חברי הקבוצה או על בעלי הדין". סעיף 20 לחוק נדון בהרחבה בעניין תנובה, וזאת בעילה של הטעייה לפי החוק, למרות שהיה ברור כי לא ניתן יהיה לאתר את חברי הקבוצה התובעת, ולערוך בירור פרטני בשאלה מה ידע ומה חש כל צרכן, ומה מידת הנזק שנגרמה לו. פסיקת פיצוי אינדיבידואלי אינה מחייבת בהכרח קיום הליך הוכחות פרטני, שבו כל חבר מבין חברי הקבוצה מוכיח את זכאותו לסעד הכספי בנפרד וכי לצד השיטה של הוכחת נזק באופן אינדיווידואלי ניתן לקבוע את הנזק באופן כולל עובר הקבוצה בכללותה. משהוכח קיומו של פרסום מטעה – קמה חזקה שהצרכן נחשף אליו ופעל על פיו. לכן, העילה האישית של התובע, שהוכחה לכאורה, משותפת לה ולכל אלו שרכשו את מנעולי הנתבעת."

4 <u>הכשלת הצרכן מלבצע קניה חכמה</u>

א. להתנהלות השחקנים בענף המזון, השפעה ישירה על בריאות הציבור ועל החלטותיו צרכניות, עת יש בידם הכוח, הידע והמשאבים להשפיע על טיב, איכות ומהות המזון.

ב. לצרכן כמעט ואין יכולת לדעת מהן יתרונותיו או חסרונותיו של המוצר, כמו גם הסיכונים מצריכתו, אלא על פי המידע שמצוי על אריזתו.

ג. היעדר קבלת התובענה הייצוגית נשוא התיק דנן, תגרום לבטח להנצחת הפרת פערי הכוח והמידע, תוך **שהחוטא יצא נשכר, ויתכן שימשיך להסתיר מידע מהצרכנים, תוך הפרה גסה של הוראות הדין.**

ד. חוק הגנת הצרכן אינו מותיר מקום לספק, ומחייב באופן שאינו משתמע לשתי פנים, כי כל עוסק ידאג כי מוצר היוצא תחת ידיו יסומן כהלכה בהתאם להוראות החוק, התקנות והתקנים הרלוונטיים למוצר. על אחת כמה וכמה, כאשר מדובר על מוצר מזון, המשמש לצריכה גופנית פנימית, המחייב לגלות לצרכן בגילוי נאות פרטים כגון רכיבי המוצר, איכותם, טיבם וכו'. **דבר לא נעשה בענייננו!**

ה. אוטונומיית הצרכן אמורה להישמר במלואה במקרה של מילוי הוראות חוק הגנת הצרכן הדין. כפועל יוצא, המשמעות המיידית של **הפרת הדין הינה פגיעה בצרכן,** שאילו היה מבין מה תכונות המוצר שהוא מכניס לגופו- לא היה צורך אותו.

אי גילוי מלוא המידע אודות המוצר לצרכנים, פוגע ביכולתם לקבל החלטה צרכנית נבונה. ראה דבריו של מנכ"ל המועצה הישראלית לצרכנות, עוה"ד אהוד פלג[4]:

"הסתרת מידע מן הצרכנים כדי למנוע מהם לקבל החלטות רכישה נבונות מהווה הפרת אמון כלפי הצרכנים וחוטאת לשורש ההתקשרות העיסקית. הסכמה בין מוכר מרצון לקונה מרצון כשלשניהם גמירות דעת (הבנה ונכונות להיכנס להסכם מכר) ביחס לעיסקה. התנאי הבסיסי לכך הוא שכל פרטי העיסקה ידועים ל-2 הצדדים. הדברים נכונים בודאי ביחס לפרטים שידיעתם ע"י הצרכנים יש בה כדי להשפיע על רצונם להיכנס לעיסקה בתנאים המוצגים להם ובעיקר במחיר הנידרש מהם .ערכו של מוצר או שירות מבחינת הצרכן, וערכה של התמורה לכסף בעיניו – היחס עלות-תועלת -- הם שיקולים שאסור למנוע מצרכן לבחון ע"י הסתרת מידע מפניו. מי שנוהג כך, נוהג בחוסר יושר, בערמומיות פסולה ומעוות את משמעותו של הרצון החופשי בחיי המסחר .שאלת מיליון הדולר היא מדוע מרשים לעצמם בתי–עסק לנהוג בדרך לא הוגנת כלפי הצרכנים. התשובה לצערנו טמונה בכותרת השאלה: מיליון הדולר. דומה כי במבחן ההתנגשות בין ערך ההגינות לבין אינטרס "מיקסום הרווחים" – אנשי עסקים רבים לא רואים כלל דילמה, ועושים כל שבאפשרותם כדי להגביר את רווחיהם על גב הצרכנים." [ההדגשות הוספו]

ראה גם דברי בית המשפט המחוזי בחיפה, אשר אישר תובענה ייצוגית במסגרת פסק דין שניתן ב- ת"א (מחוזי חיפה) 1169-07 **לאה הראל נ' שטראוס מחלבות בע"מ ושטראוס גרופ בע"מ** (מיום 20.10.2010. פורסם בנבו):

"יכולתו של הצרכן להשוות מחירים היא נשמת אפה של צרכנות, וכל הגבלה או מניעה של יכולת זו כמוה כפגיעה ביכולתו לקבל החלטות צרכניות מושכלות... התובע טענה שהנזק שנגרם לה הוא העדר אפשרות להשוות את מחירי המוצרים למחירי מוצרים אחרים, דבר שהיה אפשרי אם המשיבות היו מסמנות את אריזות המוצרים כנדרש על פי התקן. נזק כזה אמנם אינו נזק ממוני או רכושי, אך הוכר בפסיקה כנזק שיש לפצות עליו. ומאז שנפסקה ההלכה בעניין ראבי (ראו: עא 1338/97 תנובה מרכז שיתופי לשווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נ' תופיק ראבי , נז (4) 673 (2003)) אין עוד מניעה הלכתית להכיר בפגיעה שתיגרם לצרכן ביכולתו לקבל מידע, שיאפשר לו להשוות מחירים ולרכוש את המוצר שבו יחפוץ על יסוד שיקולי מחיר, איכות ושאר שיקולים שהם רלוונטיים להחלטה צרכנית, כנזק שהוא בר פיצוי בתובענה מעין זו שלפנינו (ראו למשל: בש"א

[4] http://www.consumers.org.il/item/without_secrets

(ת"א) 1877/06 (תא 1036/06) שרית טל נ' מרכז רפואי רבין (קמפוס בילינסון) (טרם פורסם, [פורסם בנבו] 31.5.10)). נזק כזה ניתן לראות כנובע הן מהפרת החובה החקוקה והן מהפרת איסור ההטעיה המיוחסות למשיבות ומשום כך אין מנוס מלדחות טענה זו של המשיבות." [ההדגשות הוספו]

5. הגדרת הקבוצה

א. סעיף 10(א) לחוק תובענות ייצוגיות, קובע כי לאחר אישור הגשת התובענה הייצוגית, יגדיר ביהמ"ש את קבוצת התובעים.

ב. אין בידי התובע הנתונים או הכלים לדעת מה גודל הקבוצה במדויק, ועל כן על פי אומדנה והערכה שביצע התובע, יוערך מספר הצרכנים של המוצר בכ- 15,000 (הערכה על **הצד הנמוך**).

ג. יהא זה מתבקש לחייב את הנתבעת למסור נתונים שבידיה בנוגע למספר הצרכנים הרלוונטיים לתובענה. בדרך זו ניתן יהיה לאמוד את מספר חברי הקבוצה באופן מדויק יותר.

ד. לאור ההנחה האומדנית **על הצד הנמוך**, לפיה כ- 15,000 איש נפגעו ממעשי הנתבעת, הרי שיש לפצותם לפי החישוב הבא:

המוצר עולה כ- 5 ₪.

הנזק הממוני יוערך בסכום עלותו הקמעונאית של המוצר (5 ₪), ואליו יתווסף הנזק הבלתי ממוני (שיוערך בסך של 45 ₪), כפול מספר הצרכנים (שיוערך ב- 15,000) = 750,000 ₪.

6. הטיעון המשפטי

6.1 עילת ההטעיה, חוק הגנת הצרכן וחוק התקנים

א. פרק ב' **לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א 1981**, קובע איסור "**הטעיה וניצול מצוקה**" של הצרכן. סעיף 2 לפרק זה, אוסר על הטעיית צרכן, בין אם במעשה, במחדל, בעל-פה, בכתב או בכל דרך אחרת, בכל ענין מהותי אשר עלול להטעות את הצרכן:

"2. (א) לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו עניינים אלה כמהותיים בעסקה:

(1) הטיב, המהות, הכמות והסוג של נכס או שירות;

(2) המידה, המשקל, הצורה והמרכיבים של נכס;"...

(4) השימוש שניתן לעשות בנכס או בשירות, התועלת שניתן להפיק מהם והסיכונים הכרוכים בהם;

(5) דרכי הטיפול בנכס;...

(9) תאריך הייצור של הנכס או תאריך תפוגתו;...

(14) חוות דעת מקצועית או תוצאות של בדיקה שניתנו לגבי טיב הנכס או השירות, מהותם, תוצאות השימוש בהם, והסיכונים הכרוכים בהם;..."

ב. סעיף 2(ב) לחוק הגנת הצרכן, מוסיף וקובע כך:

"(ב) לא ימכור עוסק, לא ייבא ולא יחזיק לצרכי מסחר נכס שיש בו הטעיה ולא ישתמש בנכס כאמור למתן שירות."

ג. סעיף 31 לחוק הגנת הצרכן, קובע כי הצרכן הנפגע בעקבות ההטעיה הנובעת מסעיף 2 לחוק זה- זכאי לפיצויים מהעוסק.

ד. אין כל ספק כי במעשיה ובמחדליה, הטעתה הנתבעת את התובע את הצרכנים הנמנים עם הקבוצה, עת **עניינים מהותיים בעסקה הובאו על האריזה באופן מטעה ונתגלו כלא ניתנים להוכחה וכאסורים להבטחה.**

ה. ההטעיה כמצוין לעיל, בעניינו "**טיב, מהות, כמות, סוג הנכס, מידה, משקל צורה ומרכיבים**", נכללת בגדר **סעיפים 2(א) (1), (4), (5), (9) ו-(14) לחוק הגנת הצרכן,** ומצביעה על כך שהטעיית התובע הינה **בעניין שהינו מהותי על פי הגדרת המחוקק.**

ו. הנתבעת ניצלה בעזות מצח את מצוקת התובע ואת **בורותו** בניגוד לסעיף 3 (ב) לחוק הגנת הצרכן הקובע כך:

"לא יעשה עוסק דבר - במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה, או בכל דרך אחרת, שיש בו ניצול מצוקתו של הצרכן, בורותו, או הפעלת השפעה בלתי הוגנת עליו, הכל כדי לקשור עסקה בתנאים בלתי מקובלים או בלתי סבירים, או לשם קבלת תמורה העולה על התמורה המקובלת."

ז. סעיף 6 לחוק הגנת הצרכן קובע כי האחריות להטעיה בעיצוב האריזה, קיימת גם על היצרן כמי שמפר הוראות סעיף 3.

ח. סעיף 7 לחוק הגנת הצרכן קובע כי ככל שההטעיה היתה בפרסומת, יש לראות גם בכך כהפרה של סעיף 2.

ט. סעיף 2(א) לצו הגנת הצרכן (סימון ואריזה של מוצרי מזון), תשנ"ט-1998, קובע מפורשות כי מוצר מזון ארוז מראש יסומן לפי הוראות תקן 1145.

י. **בסעיף 3 (3.3) לתקן 1145 נקבע כי על כל "סימון להיות נכון, לא מטעה -וניתן להוכחה". סעיף שלבטח הופר בעניינו.**

יא. **בסעיף 6 לתקנות בריאות הציבור (מזון) (סימון) 1935 קובע כי "כל חבילה או פתק אסור שיהא רשום על פניהם או שיכילו איזו סימן- כתובת- תיאור ציורי או איזו הערה אחרת אשר יש בהם... כדי להביא את הקונה לידי סברה כי טיבו של החומר שבחבילה או ערך המזון שלו הם שונים מן הטיב וערך המזון האמיתיים שלו".**

יב. **<u>תקנים 1103 ו- 1145 הינם תקנים רשמיים אשר פורסמו יחד עם גליונות התיקון שלהם ברשומות</u>**. סעיף 8(א) **לחוק התקנים, תשי"ג-1953** הוא שמעניק לשר הכלכלה את הסמכות להכריז על תקן מסוים כתקן רשמי, אם סבר כי הדבר דרוש לשמירה על בריאות הציבור וכו':

"8(א) השר רשאי, לאחר התייעצות עם נציגי היצרנים והצרכנים, להכריז בהכרזה **<u>שפורסמה ברשומות</u>** על תקן מסוים, כולו או חלקו, כעל תקן ישראלי **<u>רשמי</u>** (להלן – תקן רשמי), אם נוכח כי הדבר דרוש להשגת אחת המטרות המפורטות בפסקאות (1) עד (6), ובלבד שאם התקן אינו תקן בין-לאומי, יחווה הממונה לשר את דעתו המנומקת בכתב כי אין תקן בין-לאומי מתאים שניתן לאמצו ולקבוע אותו כתקן."

בסעיף 9 לחוק התקנים נקבעה החובה לנהוג על פי תקן שהוכרז כרשמי:

"9.(א) לא ייצר אדם מצרך, שמיפרט שלו נקבע כתקן רשמי, ולא ימכרנו, ולא ייבאו ולא ייצאו, ולא ישתמש בו בכל עבודה שהיא, ולא יבצע עבודה שהכללים הטכניים של

"לא יעשה עוסק דבר - במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה, או בכל דרך אחרת, שיש בו ניצול מצוקתו של הצרכן, בורותו, או הפעלת השפעה בלתי הוגנת עליו, הכל כדי לקשור עסקה בתנאים בלתי מקובלים או בלתי סבירים, או לשם קבלת תמורה העולה על התמורה המקובלת."

ז. סעיף 6 לחוק הגנת הצרכן קובע כי האחריות להטעיה בעיצוב האריזה, קיימת גם על היצרן כמי שמפר הוראות סעיף 3.

ח. סעיף 7 לחוק הגנת הצרכן קובע כי ככל שההטעיה היתה בפרסומת, יש לראות גם בכך כהפרה של סעיף 2.

ט. סעיף 2(א) לצו הגנת הצרכן (סימון ואריזה של מוצרי מזון), תשנ"ט-1998, קובע מפורשות כי מוצר מזון ארוז מראש יסומן לפי הוראות תקן 1145.

י. **בסעיף 3 (3.3) לתקן 1145 נקבע כי על כל "סימון להיות נכון, לא מטעה -וניתן להוכחה". סעיף שלבטח הופר בעניינו.**

יא. **בסעיף 6 לתקנות בריאות הציבור (מזון) (סימון) 1935 קובע כי "כל חבילה או פתק אסור שיהא רשום על פניהם או שיכילו איזו סימן- כתובת- תיאור ציורי או איזו הערה אחרת אשר יש בהם... כדי להביא את הקונה לידי סברה כי טיבו של החומר שבחבילה או ערך המזון שלו הם שונים מן הטיב וערך המזון האמיתיים שלו".**

יב. **<u>תקנים 1103 ו- 1145 הינם תקנים רשמיים אשר פורסמו יחד עם גליונות התיקון שלהם ברשומות</u>**. סעיף 8(א) **לחוק התקנים, תשי"ג-1953** הוא שמעניק לשר הכלכלה את הסמכות להכריז על תקן מסוים כתקן רשמי, אם סבר כי הדבר דרוש לשמירה על בריאות הציבור וכו':

"8(א) השר רשאי, לאחר התייעצות עם נציגי היצרנים והצרכנים, להכריז בהכרזה **<u>שפורסמה ברשומות</u>** על תקן מסוים, כולו או חלקו, כעל תקן ישראלי **<u>רשמי</u>** (להלן – תקן רשמי), אם נוכח כי הדבר דרוש להשגת אחת המטרות המפורטות בפסקאות (1) עד (6), ובלבד שאם התקן אינו תקן בין-לאומי, יחווה הממונה לשר את דעתו המנומקת בכתב כי אין תקן בין-לאומי מתאים שניתן לאמצו ולקבוע אותו כתקן."

בסעיף 9 לחוק התקנים נקבעה החובה לנהוג על פי תקן שהוכרז כרשמי:

"9.(א) לא ייצר אדם מצרך, שמיפרט שלו נקבע כתקן רשמי, ולא ימכרנו, ולא ייבאו ולא ייצאו, ולא ישתמש בו בכל עבודה שהיא, ולא יבצע עבודה שהכללים הטכניים של

תהליכה נקבעו כתקן רשמי, אלא אם התאימו המצרך או תהליך העבודה **לדרישות התקן הרשמי**, או אם נקבעה הוראה אחרת באכרזה שבה הוכרז התקן כתקן רשמי."

יג. **הטעייתו החמורה של התובע, מהווה עושק לכל דבר וענין, והוצאת כספים בניגוד לדין.**

יד. **אי קיום הוראות הדין, הסב ומסב לתובע ולצרכנים נזק כלכלי, כאשר הדרך האחת והיחידה לאכוף על הנתבעת את קיום הוראות הדין הינה באמצעות הכלי המתקרא תובענה ייצוגית.**

טו. **לאור כך שחוק הגנת הצרכן מעניק סעד של פיצוי בשל הפרת הוראותיו, הרי שאין ספק כי הדבר כולל גם השבת התמורה לתובע ולו חלקית. זאת עקב הפרת הוראות קוגנטיות, שאינן משתמעות לשתי פנים, אשר גורמת בכך להטעיית הצרכנים.**

טז. **הטעייתו וניצולו של התובע אשר רכש וצרך מוצר רגיל ולא איכותי או ייחודי, מהווה ללא ספק עושק והפרת חובת הגילוי הנאות של פרט מהותי בעסקה ו/או של תכונה ייחודית של המוצר ומצדיק את ביטול העסקה והשבת התמורה ולו חלקית.**

6.2 <u>עילת תביעה מתוקף חוק החוזים</u>

א. סעיף 15 לחוק **החוזים (חלק כללי), תשל"ג 1973** (להלן: "**חוק החוזים**"), מקנה לתובע את הזכות החוקית לפעול לביטול החוזה עם הנתבעת, תוך עמידה על כל סעד המגיע לו:

> **"15. מי שהתקשר בחוזה עקב טעות שהיא תוצאת הטעיה שהטעהו הצד השני או אחר מטעמו, רשאי לבטל את החוזה; לענין זה, "הטעיה" - לרבות אי-גילוין של עובדות אשר לפי דין, לפי נוהג או לפי הנסיבות היה על הצד השני לגלותן."**

ב. סעיף 22 לחוק החוזים, מוסיף וקובע כי אין בהוראות פרק ב' לחוק החוזים כדי לגרוע מזכאות התובע לכל תרופה אחרת.

ג. התובע יטען כי בהתנהגות הנתבעת, אלו גרמה להטעייתו ולהטעיית חברי הקבוצה. התובע ניזוק בעלות המוצר באופן ישיר, אך יעריך זאת לפנים משורת הדין בנזק של המחיר.

ד. **לפיכך, העסקה בין הנתבעת לתובע הינה <u>בטלה מעיקרה</u>, עת מקור העסקה נובע מהטעיה וגרימת הסתמכות לא נכונה.**

6.3 <u>עילת הפרת חובה חקוקה</u>

א. סעיף 63 **לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]**, קובע את יסודות עוולת הפרת החובה החקוקה, בהטילו אחריות על מי שאינו מקיים חובה חוקית המוטלת עליו, ובאשר גרם בכך לאדם אחר לנזק:

> **"(א) מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו על פי כל חיקוק - למעט פקודה זו - והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או להגנתו של אדם אחר, וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליו נתכוון החיקוק; אולם אין האדם האחר זכאי בשל ההפרה לתרופה המפורשת בפקודה זו, אם החיקוק, לפי פירושו הנכון, התכוון להוציא תרופה זו.**
>
> **(ב) לענין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או להגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא נועד לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני-אדם בכלל או של בני-אדם מסוג או הגדר שעמם נמנה אותו פלוני."**

ב. חמישה יסודות לעוולת הפרת החובה החקוקה:

1. קיום חובה המוטלת על המזיק מכוח חיקוק.
2. החיקוק נועד לטובת הניזוק.
3. המזיק הפר חובה חוקית.
4. נגרם נזק לניזוק עקב ההפרה.
5. הנזק הינו אחד מהנזקים אליהם התכוון דבר החוק.

ראה לענין זה ע"א 145/80 **<u>ועקנין נ' מ.מ. בית-שמש</u>** (פורסם בנבו) (להלן: **"פס"ד ועקנין"**).

ג. בעניין נשוא הבקשה דנן, הנתבעת בכוונה תחילה לא הקפידה על חובת הציון הקוגנטית של מוצריה, ובכלל זה, ציון שם המוצר האמיתי **<u>לפי תקן מיוחד ורשמי</u>**. במעשיה, הפירה הנתבעת את החובה החקוקה החלה עלין כשלא גילה לתובע פרטים מהותיים הנוגעים למוצר וגרמה להטעייתו החמורה תוך פגיעה באוטונומיה שלו.

קורצה מעור אחד. עשויים אכן להיות מצבים קיצוניים בהם הטעייה לגבי מרכיביו של מוצר אכילה, גם כשאין בהם נזק בריאותי, עשויה להיות בעלת חשיבות מיוחדת לצרכן מהיבטים שונים: למשל, מהבחינה ערכית, מבחינת השקפת עולמו, או עקב קיומה של העדפה מוגדרת למוצר בעל מרכיבים מסויימים לצורך השגת תכלית ספיציפית. כך למשל, הצגת מוצר אכילה ככשר למרות שאינו כשר, או הצגת מזון כמזון אורגני אף שאינו כזה, או הצגת מוצר כדל-שומן בעוד שלמעשה הוא רב-שומן עשויות במקרים מסוימים להוליד נזק לא ממוני שניתן לומר במידת וודאות כי הוא נגרם באורח טבעי ובמהלכם הרגיל של הדברים כתוצאה ישירה מעוולת הנתבע. בסוג מקרים אלה, מצויה בלב הצרכן העדפה ברורה ומוגדרת למוצר בעל איפיון מסוים – בין העדפה שמקורה בערכי דת והשקפת-עולם, בין העדפה הנובעת מערכי טבעונות, ובין העדפה הבנויה על תכלית לשלוט בהיקף הקלוריות הנצרכות מהמזון, וכיוצא באלה עניינים. פגיעה בהקשרים אלה בזכותו של הצרכן לבחור את המוצר הראוי בעיניו היא פגיעה ממשית בתחום העדפותיו כפרט, ונזקו הכללי מפגיעה זו אינו קשה להוכחה...״

ב. אין כל ספק כי הטעיית התובע גרמה לו לאי נוחות רבה באופן העולה כדי פגיעה באוטונומיה שלו.

ג. התובע יעריך את הפגיעה באוטונומיה שלו ב- 45 ₪.

6.5 <u>עילה בהתאם לעשיית עושר ולא במשפט</u>:

א. סעיף 1(א) לחוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל״ט-1979 (להלן :״**חוק עשיית עושר ולא במשפט**״) קובע כך :

״מי שקיבל שלא על פי זכות שבדין נכס, שירות או טובת הנאה אחרת (להלן - הזוכה) שבאו לו מאדם אחר (להלן - המזכה), חייב להשיב למזכה את הזכיה, ואם השבה בעין בלתי אפשרית או בלתי סבירה - לשלם לו את שוויה.״

ב. הנתבעת הטעתה את לקוחותיה, חברי הקבוצה, ובכך התעשרו שלא כדין על חשבונם. חברי הקבוצה זכאים לקבל את כספם ו/או חלקו בחזרה.

ג. על כן, יטען התובע כי יש לחייב את הנתבעת להשיב לצרכנים את כספם, בהתאם לקריטריונים אשר ייקבעו ע"י בית המשפט הנכבד.

7 <u>הסעדים לחברי הקבוצה</u>

א. כאמור, מתבקש ביהמ"ש הנכבד לפסוק לחברי הקבוצה סך של 750,000 ₪ בגין השבת סכום התמורה וכן בגין נזק בלתי ממוני.

ב. סעיף 20(א) לחוק תובענות ייצוגיות, מאפשר לבית המשפט להפעיל שיקול דעת בעניין פסיקת פיצוי לקבוצה.

הכלל הוא, כי בית המשפט יפסוק פיצוי ספציפי לכל חבר וחבר בקבוצה. באם תישאר יתרה לאחר החלוקה לחברי הקבוצה שאותרו, תועבר זו לאוצר המדינה:

"20. (א) הכריע בית המשפט בתובענה הייצוגית, כולה או חלקה, לטובת הקבוצה שבשמה נוהלה התובענה הייצוגית, כולה או חלקה, רשאי הוא במסגרת החלטתו על מתן פיצוי כספי או סעד אחר לחברי הקבוצה להורות, בין השאר, הוראה כמפורט להלן, לפי הענין, ובלבד שלא יהיה בכך כדי להכביד במידה העולה על הנדרש על חברי הקבוצה או על בעלי הדין:

(1) על תשלום פיצוי כספי או על מתן סעד אחר, בשיעור ובאופן שיקבע, לכל אחד מחברי הקבוצה שהוכחה זכאותה לפיצוי או לסעד כאמור;

(2) על כך שכל חבר קבוצה יוכיח את זכאותה לפיצוי כספי או לסעד אחר;

(3) על תשלום פיצוי כספי בסכום כולל ועל אופן חישוב חלקו של כל חבר קבוצה, ובלבד שסכום הפיצוי הכולל ניתן לחישוב מדויק על יסוד הראיות שבפני בית המשפט; הורה בית המשפט על תשלום פיצוי כספי בסכום כולל כאמור, רשאי הוא להורות בדבר חלוקה בין חברי הקבוצה, באופן יחסי לנזקיהם, של יתרת הסכום שתיוותר אם חבר קבוצה, אחד או יותר, לא דרש את חלקו, לא הוכיח את זכאותה לפיצוי או לסעד, לא אותר או שלא ניתן לחלק לו את חלקו מסיבה אחרת, ובלבד שחבר קבוצה לא יקבל פיצוי כספי או סעד אחר מעבר למלוא הפיצוי או הסעד המגיע לו; נותרה יתרת סכום לאחר החלוקה לחברי הקבוצה כאמור, יורה בית המשפט על העברתה לאוצר המדינה."

ג. לאור כך שיהא זה קשה עד בלתי אפשרי לאתר את כל חברי הקבוצה, מוצע כי במקרה שכזה יעשה בית המשפט שימוש בסמכותו על פי סעיף 20(ג) לחוק, הקובע מנגנון ייחודי לפסיקת פיצוי לטובת הציבור, באופן הבא:

"(ג) מצא בית המשפט כי פיצוי כספי לחברי הקבוצה, כולם או חלקם, אינו מעשי בנסיבות הענין, בין משום שלא ניתן לזהותם ולבצע את התשלום בעלות סבירה ובין מסיבה אחרת, רשאי הוא להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות הענין."

הודעה למנהל בתי המשפט[5]

לכבוד

מנהל בתי המשפט

הנדון: הודעה לפי חוק תובענות ייצוגיות

בבית משפט: שלום חיפה

שמות הצדדים: 1. **בן דרור מורן** באמצעות ב"כ עו"ד גולן נפתלי

נגד

קפה זמאן בע"מ באמצעות ב"כ

פרטי המודיע:

שם: גולן נפתלי

כתובת: ארלוזורוב 25 עפולה

תפקיד בהליך: ☐ תובע ☐ נתבע ☒ ב"כ תובע ☐ ב"כ נתבע ☐ חבר קבוצה ☐ אחר

זאת הודעה על:

☒ הגשת בקשה לאישור לפי סעיף 6(א) לחוק; הגדרת הקבוצה לפי הבקשה- **כל מי שרכש ממוצר המשיבה, "קפה משובח"**; מועד הגשת הבקשה: _____; שאלות של עובדה או משפט המשותפות לקבוצה לפי הבקשה: האם נעשו הטעיה וגזל בניגוד לדין; תמצית הבקשה לאישור התובענה: הפרת תקן, הטעיה, הפרת חובה חקוקה, עשיית עושר ולא במשפט; הסעד המבוקש: השבה, פיצוי וצו עשה; הסכום או השווי המשוערים של תביעותים של כל הנמנים עם הקבוצה: 750,000 _ ₪ [סה"כ 20 מילים];

☐ החלטת בית משפט להתיר צירוף של אדם לקבוצה לפי סעיף 10(ב) לחוק;

☐ החלטת בית משפט בדבר אישור תובענה ייצוגית או בדבר דחייה של בקשה לאישור לפי סעיף 14: הגדרת הקבוצה לפי סעיף 14(א)(1): ; עילות התובענה והשאלות של עובדה או משפט המשותפות לקבוצה לפי סעיף 14(א)(3): ; הסעדים הנתבעים: [סה"כ 20 מילים];

☐ החלטת בית המשפט ולפיה ניתן להגיש בקשה למינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג במקום תובע מייצג או בא כוח מייצג לפי סעיף 16(ד)(1) לחוק;

☐ לא הוגשה לבית המשפט, בתוך התקופה שקבע, בקשה למינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג במקום כל התובעים המייצגים או כל באי הכוח המייצגים בתובענה ייצוגית אשר בית המשפט אישר את הסתלקותם או מצא שנבצר מהם להמשיך בתפקידם לפי סעיף 16(ד)(2 לחוק;

1. בקשה + תצהיר
2. תובענה

חתימה

[5] פורסם ק"ת תש"ע מס' 6915 מיום 29.7.2010 עמ' 1442.